

Bevilgninger til samiske formål 2003

Som urfolk og minoritet i fire stater har samene behov for og rett til en særlig status i henhold til internasjonal og nasjonal rett. Norge har et særskilt ansvar for utvikling av samenes språk, kultur og levekår. Grunnlovens § 110 a pålegger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske befolkning skal kunne styrke og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Kommunal- og regionaldepartementet har samordningsansvaret for statlig samepolitikk. Prinsippet om departementenes sektoransvar gjelder på alle fagområder, og departementene har ansvar for å følge opp samepolitikken innenfor sine sektorer. Dette gjelder også de ordningene som er overført til Sametinget.

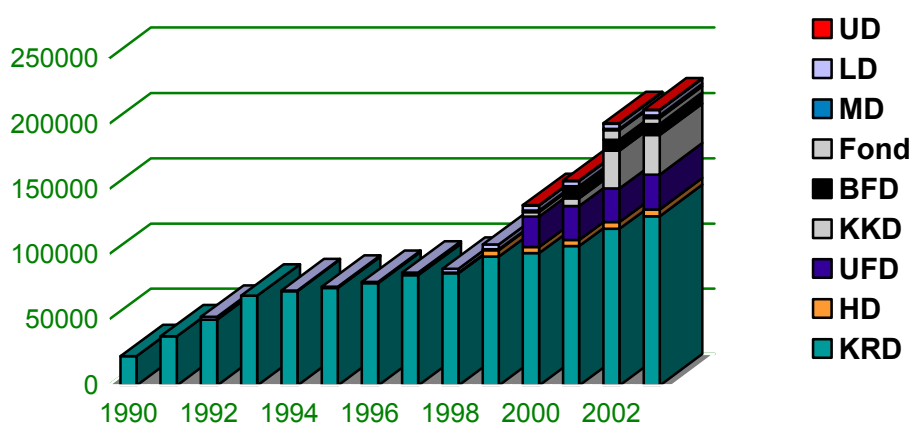
Regjeringen legger årlig fram en stortingsmelding om Sametingets virksomhet. Meldingen bygger på Sametingets årsmelding, og regjeringen kommenterer denne og gjør for øvrig rede for eget arbeid med samiske spørsmål i perioden. Hvert fjerde år legger regjeringen fram en prinsippmelding om statens samepolitikk. Følgende prinsippmeldinger er lagt fram: St. meld. nr. 52 (1992-93) i 1993, St. meld. nr. 41 (1996-97) i 1997 med en tilleggs melding våren 1998 (St. meld. nr. 18 (1997-98)), og St. meld. nr. 55 (2000-2001) i 2001 med samarbeidsregjeringens tilleggs melding våren 2002 (St. meld. nr. 33 (2001-2002)).

Med denne publikasjonen vil regjeringen gi en kort og samlet framstilling av de ulike departementenes forslag til bevilgninger til samiske formål i 2003. Denne oversikten er også gitt ut i 1999 (rundskriv H-12/98), i 2000 (H-29/99), i 2001 (H-13/00) og i 2002 (H-32/01).

Sametinget	2
Utdannings- og forskningsdepartementet.....	3
Kultur- og kirke departementet	7
Kommunal- og regionaldepartementet.....	9
Helse departementet	13
Barne- og familiedepartementet	14
Landbruksdepartementet	16
Miljøverndepartementet	20
Utenriksdepartementet.....	21
Justisdepartementet	22

Sametinget

Sametinget vil i følge budsjettforslaget forvalte omlag 212 mill. kr til samiske formål i 2003. Dette er en økning på ca. 12 mill. kr fra 2002. Sametingets første hele driftsår var 1990, og da hadde Sametinget et budsjett på 31,7 mill. kr. Utviklingen er i tråd med myndighetenes målsetting om at Sametinget skal ha større innflytelse og myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Tidligere har Sametinget bl.a. fått ansvaret for å fordele tilskudd til samiske organisasjoner, til kultur- og nærings- og språklige formål, og fått overført ansvaret for en rekke oppgaver fra fagdepartementene av særskilt betydning for samisk kultur. Etter at sameloven ble vedtatt, har det vært en forutsetning at Sametinget skal ha en vesentlig grad av selvråderett og innflytelse i disse spørsmålene.

Sametinget er også tillagt forvaltningsansvar for visse administrative forhold, slik som valg til Sameting og oppnevning av representanter til ulike offentlige organer. Sametinget utøver dessuten myndighet og innflytelse gjennom deltakelse og representasjon i en rekke utvalg, styrer og råd. Foruten den myndigheten som Sametinget har gjennom sameloven, er Sametinget tillagt myndighet med hjemmel i reindriftsloven og opplæringsloven.

Sametinget fikk i 1999 unntak fra bevilgningsreglementets § 4 om bruttobudsjettering og får hele sin bevilgning fra Kommunal- og regionaldepartementet på én 50-post. Tilsvarende overføres bevilgningene fra Barne- og familiedepartementet, Utdannings- og forskningsdepartementet og Kultur- og kirke departementet over 50-poster. Miljøverndepartementets bevilgning til Sametinget til samisk kulturminnevernarbeid foreslås overført over 50-post fra 2003. Sametinget gis på denne måten et særlig selvstendig ansvar og frihet med hensyn til ressursdisponeringen. Sametinget fordeler bevilgningen i sitt plenumsmøte i november, med forbehold om Stortingets budsjettvedtak. Med de føringer som er lagt i Stortingets budsjettvedtak, fordeler Sametinget bevilgningen etter egne prioriteringer.

Sametinget informerer om egen virksomhet på nettsiden www.samediggi.no.

Utdannings- og forskningsdepartementet

(i 1 000 kr)

Kap	Post	Tiltak	Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
206	50	Samisk utdanningsadministrasjon, Tilskudd til Sametinget	25 938	25 687	26 689
221	68	Tilskudd til grunnskolen, Det samiske utdanningsområdet ¹⁾	28 573		
222	01	Statens grunnskoler og grunnskoleinternat, Driftsutgifter	31 366 ²⁾	25 246	26 222 ³⁾
224	68	Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring, Det samiske utdanningsområdet		30 938	35 712
232	01	Statlige skoler med opplæring på videregående nivå, Driftsutgifter	48 870 ⁴⁾	48 781	51 017 ⁵⁾
	45	Statlige skoler med opplæring på videre- gående nivå, Større utstyrskjøp og vedlikehold ⁶⁾	1 950	2 050	2 083
274	01	Statlige høyskoler, Driftsutgifter	24 157	23 086 ⁷⁾	28 014 ⁸⁾
	21	Statlige høyskoler, Spesielle driftsutgifter	2 913	3 321	3 321
	45	Statlige høyskoler, Større utstyrskjøp og vedlikehold	1 341	777	798

- 1) Inngår i kap. 224 post 68 fra 2002.
- 2) Nettoutgifter, dvs. regnskapsførte utgifter med fratrukk av inntekter på kap 3222 post 02.
- 3) Anslag basert på videreføring av bevilgningsnivået. Beløpet kan bli noe justert i endelig tildeling.
- 4) Nettoutgifter, dvs. regnskapsførte utgifter med fratrukk av inntekter på kap 3232 post 02.
- 5) Anslag basert på videreføring av bevilgningsnivået. Beløpet kan bli noe justert i endelig tildeling. Det ble i 2002 gitt tilleggsbevilgning til formålet. I beregningsgrunnlaget for anslaget i 2003 inngår ikke tilleggsbevilgningen.
- 6) Posten finansierer innkjøp av nødvendig utstyr, bl.a. til de samiske videregående skolene.
- 7) I tillegg er Samisk høyskole tildelt ekstra midler til hovedfag i duodji, merkostnader ved fleksible utdanningstilbud, lønnsmidler i forbindelse med FN-verv, journalistutdanningen og IT-problematikk.
- 8) Budsjettrammen er justert med 2,258 mill. kr ifm. overgang til direkte innbetaling av pensjonsinntekter til Statens pensjonskasse.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over en rekke andre kapitler og poster:

Kap.	Post	Tiltak
200	21	Utdannings- og forskningsdepartementet, Spesielle driftsutgifter
223	01	Videregående opplæring, Driftsutgifter
	71	Videregående opplæring, Tilskudd til drift av opplæringsråd
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring, Spesielle driftsutgifter
263	50	Universitetet i Tromsø, Statstilskudd
285	52	Norges forskningsråd, Forskningsformål

Kap. 200 Utdannings- og forskningsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter. Kap. 223 Videregående opplæring, post 01 Driftsutgifter og post 71 Tilskudd til drift av opplæringsråd

Over kap. 200 post 21 Spesielle driftsutgifter og over kap. 223 postene 01 og 71 gis det bl.a. tilskudd til Opplæringsrådet for duodji. Opplæringsrådene er lovfestede organer og rådgivende innenfor sitt fagfelt overfor Utdannings- og forskningsdepartementet. Over kap. 200 post 21 finansieres møter i opplæringsrådet. Over kap. 223 postene 01 og 71 bevilges midler til drift av sekretariatet i opplæringsrådet.

Opplæringsrådet for duodji blir i 2002 tildelt om lag 260 000 kr. Bevilgningen for 2003 foreslås videreført på samme nivå som i 2002.

Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon, post 50 Tilskudd til Sametinget

Kapittelet finansierer driftsutgifter knyttet til administrering av Sametingets opplæringsavdeling, utgifter til produksjon og utvikling av læremidler for samiske elever samt råd og veiledning til lærere som gir opplæring til samiske elever i barnehage, grunnskole og videregående opplæring. Bevilgningen til Sametinget videreføres på samme nivå som i 2002.

Kap. 222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat, post 01 Driftsutgifter

Over kapitlet bevilges det midler både til samiske formål og til Longyearbyen skole. Midlene skal bl.a. dekke drift av skole og internat ved Sameskolen i Midt-Norge, Hattfjelldal, samt kjøp av undervisnings- og internattjenester fra Snåsa og Målselv kommuner. Målsettingen med statens kjøp av undervisningstjenester er å gi elevene opplæringsmuligheter som kan bidra til å styrke samisk språk og identitet. Bevilgningen skal også gå til å dekke utgifter til ventelønn for tidligere ansatte ved nedlagte internat. Tabellen nedenfor viser oversikt over antall elever ved de samiske grunnskolene:

	1999-2000	2000-01	2001-02
Sameskolen i Midt-Noreg, Hattfjelldal	15	6	6
Sameskolen i Målselv	25	27	24
Sameskolen i Snåsa	29	27	22

Skolen i Hattfjelldal gir i tillegg tilbud om fjernundervisning til elever i til sammen 13 kommuner.

Utviklingen de siste årene har vist et sterkere behov for å se virksomheten ved disse skolene i sammenheng med andre utdanningspolitiske tiltak for den samiske befolkningen, jf. kap 232 og omtale av framtidig tilknytningsform for de samiske videregående skolene.

Kap. 223 Videregående opplæring, post 70 Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger

Over dette kapittelet er det blant annet blitt gitt tilskudd for lærlinger som har tegnet lærekontrakt i duodji. Det øremerkede tilskuddet til lærebedrifter er fra og med 2002 innlemmet i rammetilskuddet til fylkeskommunene. Fylkeskommunene har dermed overtatt hele det finansielle ansvaret for lærlingordningen.

Kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring, post 68 Det samiske utdanningsområdet

Målet med tilskuddsordningen er å styrke kommunenes økonomiske evne til å gi opplæring i og på samisk, i samsvar med de rettighetene som går fram av § 6-2 i opplæringsloven. Tilskuddet går også til å styrke lærernes kompetanse i samisk språk og kultur, og til å stimulere fylkeskommunen til å gi ekstra opplæring i samisk ved den videregående opplæring.

Omfanget av opplæringen i og på samisk i grunnskolen har de siste årene økt med 3-4 prosent per år. Antallet studiehjemler har holdt seg relativt stabilt siden 1999. Våren 2002 var det totalt 209 elever i videregående opplæring som fikk undervisning i samisk, de fleste gjennom fylkeskommunale skoler. Dette er på nivå med antallet elever som fikk opplæring i fjor.

Som følge av at omfanget av undervisning i og på samisk i grunnskolen har økt, foreslås bevilgningen for 2003 økt til 35,7 mill. kr.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, post 21 Spesielle driftsutgifter

Arbeidet med å utvikle nettbaserte læremidler og fjernundervisning på samisk vil bli videreført i 2003. Det samme gjelder for Interregprosjektet *Revitalisering av samisk språk og Kvalitetsutvikling i matematikk*. Det har de siste årene vært foretatt en rekke kartleggingsprøver av samiske skolebarns leseferdigheter i morsmålet. Evalueringen av grunnskolereformen som blir sluttført i 2003, vil gi viktige innspill til departementets og Sametingets vurdering av behov for revisjon av læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97) og L97 Samisk.

Kap. 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå, post 01 Driftsutgifter

Kapitlet omfatter blant annet tilskudd til drift av Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino. Det er satt i gang tiltak for å bedre elevrekrutteringen, særlig til de yrkesfaglige studietilbudene ved skolene. I skoleåret 2001–02 hadde Samisk videregående skole i Karasjok 107 ordinære elever og Samisk videregående skole og reindriftsskole i alt 81 ordinære elever. Det er satt i gang tiltak for å bedre gjennomstrømningen av elever ved de to skolene.

Departementet har vurdert nærmere samlet ressursbruk, og har i samarbeid med styret satt i gang tiltak fra høsten 2002 for å oppnå bedre ressursutnytting ved de to samiske videregående skolene. Det er fortsatt behov for å bedre rekrutteringen av kvalifiserte lærere til de to skolene, særlig i samisk språk og kulturfag. De ekstra økonomiske tiltakene som er satt i verk for å rekruttere lærere vil bli videreført i 2003.

Som ledd i arbeidet med oppfølging av evalueringen av samisk videregående opplæring under Reform 94, nedsatte departementet høsten 2001 en arbeidsgruppe, ledet av tidligere utdanningsdirektør Harry Kvalvik, som fikk i oppgave å vurdere tilknytningsformen for de to samiske videregående skolene. Arbeidsgruppa la på ettersommeren 2002 fram sin rapport der det tilrådes at de to skolene i framtida tilknyttes Sametinget, som får ansvar for drift og innhold i de to videregående skolene. Rapporten er høsten 2002 sendt på høring. Departementet vil etter dette ta stilling til den framtidige tilknytningsformen for de to samiske videregående skolene. Bevilgningen på posten er foreslått videreført på samme nivå som i 2002.

Kap. 263 Universitetet i Tromsø, post 50 Statstilskudd

Universitetet i Tromsø ble i 2001 tildelt to stipendiatstillinger øremerket samisk forskning. Fra 2002 er midlene lagt inn i budsjetttrammen til universitetet.

Kap. 274 Statlige høyskoler, postene 01 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold

Utdannings- og forskningsdepartementet har som del av Kvalitetsreformen lagt fram en stortingsmelding om høyere samisk utdanning og forskning ved Samisk høyskole og andre høyere utdanningsinstitusjoner. Det vises til St. meld. nr. 34 (2001-2002) *Kvalitetsreformen Om høyere samisk utdanning og forskning* med forslag om en rekke tiltak for å styrke samisk utdanning og forskning.

Samisk høyskole har fått midler til et prøveprosjekt i samisk journalistutdanning. Kullet går inn i sitt siste år i 2003 og høyskolen planlegger å videreføre opptaket til utdanningen etter dette.

Samisk høyskole er i 2002 tildelt midler til fire rekrutteringsstillinger for doktorgradsstudenter og et hovedfagsstipend med sikte på kompetanseheving av eget perso-

nale. Videre er høgskolen blant annet tildelt tilleggsmidler gjennom SOFF og til dekking av merkostnader ved fleksible utdanningstilbud. Høgskolen er også gitt kompensasjon for professor Ole Henrik Maggas engasjement som leder i FNs permanente forum for urfolk. Samisk høgskole er i 2002 tildelt 350 000 kr til hovedfag i duodji i samarbeid med Høgskolen i Oslo.

I 2003 er foreslått det å øke bevilgningen med kr 161 000 til gjennomføring av Kvalitetsreformen og kr 267 000 til ytterligere én rekrutteringsstilling. Videre legges kr 500 000 til samisk journalistutdanning inn i høgskolens ramme. Bevilgningen til Samisk høgskole foreslås for øvrig videreført på om lag samme nivå som i saldert budsjett for 2002.

Høgskolen i Nord-Trøndelag ble i 2001 tildelt 300 000 kr til videreutvikling av fagtilbud i sørsamisk språk og kultur.

Kap. 285 Norges forskningsråd, post 52 Forskningsformål

Norges forskningsråd har vedtatt en femårig handlingsplan for samisk forskning. I henhold til planen skal Forskningsrådet arbeide aktivt for å inkludere samisk forskning i sine programmer og øvrige tiltak. Det skal også arbeides for å avdekke forskningsfelt som er lite belyst. Program for samisk forskning, som løper fra 2001–05, står sentralt i planen. Programmet har i underkant av 5 mill. kr til rådighet i 2002, hovedsakelig fra Utdannings- og forskningsdepartementet. Departementets midler har også gått til samiske prosjekter innenfor andre satsinger.

Det er et mål å øke andelen forskere med samisk bakgrunn i samisk forskning. St. meld. nr. 34 (2001-2002) *Kvalitetsreformen Om høyere samisk utdanning og forskning* går blant annet inn for å styrke Forskningsrådets program for samisk forskning, og styrke rekrutteringen til samisk forskning gjennom Forskningsrådet. Dette er fulgt opp gjennom en foreslått økning på 3 mill. kr til Program for samisk forskning i St. prp. nr. 1 (2002-2003).

Kultur- og kirkedepartementet

Kap.	Post	Tiltak	(i 1000 kr)		
			Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
320	53	Samiske kulturformål	0	29 109	30 244
335	75	Tilskudd til samiske aviser	10 000	11 000	11 236

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler:

Kap.	Post	Tiltak
326	01	Språk, litteratur- og bibliotekformål (Nasjonalbiblioteket)
334	72	Knutepunktinstitusjoner

Kap 320 Allmenne kulturformål, post 53 Samiske kulturformål

Fra og med statsbudsjettet 2002 overføres bevilgninger til ulike samiske kulturformål til Sametinget over én post. Posten dekker tilskudd til samiske festivaler, samiske kunstnerstipend og stipendkomitévederlag, utstillingsvederlag til samiske kunstinstitusjoner, Beiavvaš Sámi Teáther, stedsnavntjenesten og Fylkesmannen i Finnmarks oppfølging av samelovens språkregler, samisk spesialbibliotek, mobil bibliotekjeneste – samiske bokbusser, samiske museer på tilskuddsordningen for museer, De samiske Samlinger og samisk arkiv. Kultur- og kirkedepartementet har etablert faste kontaktmøter med Sametinget.

Kap 320 Allmenne kulturformål, post 73 Nasjonale kulturbygg

Østsamisk museum i Neiden er samisk tusenårssted. Det er forutsatt at det nye museet skal realiseres innenfor en ramme på 30 mill. kr i tilskudd fra Kultur- og kirkedepartementet. Statsbygg er byggherre. Lokalisering er ikke avklart. Det er i 2002 bevilget 2,5 mill. kr. Statsbygg legger til grunn at prosjektkostnadene i 2003 dekkes av forventet overføring av udisponert del av denne bevilgningen. Det foreslås tilsagn om 27,5 mill. kr i senere terminer. Sametinget vil ta hovedansvaret for driften av museet, og Sør-Varanger kommune vil gi tilskudd til driften. Den lokale forankringen av museet skal sikres i den framtidige styringsstrukturen. Sametinget vurderer eierforhold, organisering og drift i samarbeid med Sør-Varanger kommune og Finnmark fylkeskommune.

Kap 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 01 Samisk bibliografi

Nasjonalbiblioteket har siden 1993 hatt samisk bibliografi som særskilt oppgave. I tillegg til det samiskspråklige materialet tas det også med litteratur på andre språk, innen alle fag og emner som berører samiske forhold. Målet er en felles nordisk bibliografi. Hittil er samisk bibliografi blitt utgitt i trykt form tre ganger, og den er tilgjengelig som elektronisk dokument.

Kap 334 Film- og medieformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner

Det er en forutsetning for tilskuddet til Nordnorsk filmsenter AS under kapittel 334 Film- og medieformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner at det skal produseres minst én samisk film i året med støtte fra selskapet.

Kap 335 Pressestøtte, post 75 Tilskudd til samiske aviser

Tilskudd til samiske aviser bevilges under kapittel 335 Pressestøtte, post 75 Tilskudd til samiske aviser. De samiske avisene har mottatt statsstøtte siden 1979, fra 1987 over en egen budsjettpost. Tilskuddsordningen er regulert i forskriften av 17. mars 1997 om tilskudd til samiske aviser. Pressestøtten er først og fremst begrunnet ut fra hensynet til pressens betydning for demokrati og ytringsfrihet. I tillegg har de samiske avisene en viktig oppgave i forhold til opprettholdelse og videreutvikling av samisk skriftspråk. I 2002 blir det bevilget 11 mill. kr under denne posten, en økning på 1 mill. kr fra året før. For budsjetterminen 2003 foreslås det bevilget 11,2 mill. kr.

Kap 340 Kirkelig administrasjon, post 01 Driftsutgifter og post 71 Tilskudd til kirkelige formål

I driftsbevilgningen som tildeles Kirkerådet under kap 340 post 01, inngår også bevilgningen til Samisk kirkeråd. Samisk kirkeråd ble opprettet av Kirkemøtet, med formål å være et sentralkirkelig organ for samiske kirkelige spørsmål. I bevilgningen for 2002 ble det innarbeidet midler til ny stilling ved Samisk kirkeråd.

Fra post 71 Tilskudd til kirkelige formål har det gjennom flere år vært gitt tilskudd til Det norske Bibelselskap til ny oversettelse av deler av bibelen til samiske språk. Det nye testamentet ble ferdig oversatt til nordsamisk i 1998. Samtidig startet arbeidet med å oversette Det gamle testamentet til nordsamisk. Bevilgningsforslaget for år 2003 under denne posten, som er på 1,1 mill. kr, gjelder i hovedsak dette arbeidet som ventes å pågå i 10 år.

Kap 341 Presteskapet, post 01 Driftsutgifter

Som en del av kirkens prestedtjeneste, som finansieres over kap 341 post 01, inngår også kirkelig betjening av den samiske befolkning. Det er f.eks. samisktalende prester og kateket i Nord-Hålogaland bispedømme, og en særlig preste- og diakonstilling for sørsamene i Nidaros bispedømme. I Nord-Hålogaland er det også en stiftskapellan med tjeneste blant spredtboende samer. Kirken har også en tolketjeneste, som omfatter tre tolker i 70 pst. stilling og to tolker i 20 pst. stilling.

Kommunal- og regionaldepartementet

(i 1 000 kr)

Kap.	Post	Tiltak	Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
540	50	Sametinget	106 968	120 100	129 800
540	54	Avkastning av Samefolkets fond		7 400	4 650
541	70	Tilskudd til samiske formål	3 359	1 300	1 300
541	72	Samisk språk, informasjon o.a.		2 500	2 500
542	1	Kompetansesenter for urfolks rettigheter	0	1 800	1 900

1) Kompetansesenter for urfolks rettigheter overføres et nytt kap. 542, post 1 kompetansesenter for urfolks rettigheter, Driftsutgifter.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler:

Kap.	Post	Tiltak
500	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag
500	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd

Overordnet mål i samepolitikken

Grunnloven § 110a og sameloven er grunnlaget for regjeringens målsetting om å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppen kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Regjeringens mål kommer for øvrig til uttrykk i følgende målsettinger:

1. Økt myndighet til Sametinget

Regjeringen har som mål å gi Sametinget større politisk innflytelse og økt myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkning. Regjeringen foreslår at Miljøverndepartementets bevilgning til Sametinget overføres over en ny 50-post Tilskudd til samisk kulturminnevernarbeid. Se omtale under Miljøverndepartementet. Med dette er det fem departementer som overfører midler til Sametinget over 50-poster.

2. Styrke samiske næringer

En forutsetning for fortsatt utvikling av samisk kultur og språk er bærekraftige og tilpasningsdyktige næringer. Regjeringen vil arbeide for at samiske næringsutøvere ikke støter på strukturelle hindringer i møtet mellom regelverk og samiske tradisjoner, kultur, sedvane og språk. Samisk næringsliv må sikres gode, forutsigbare og nøytrale rammevilkår, samtidig som virkemiddelapparatet for næringslivet må gjennomgå.

Tradisjonelle samiske næringer som bl.a. reindrift, laksefiske, duodji og ulike kombinasjoner av næringer vedlikeholder og reproduserer samisk kultur. Som en helt spesiell samisk næring er reindriften å betrakte som en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Regjeringen vil arbeide for å gi reindriften stabile rammebetingelser, samtidig som det vil bli vurdert å gjennomgå skatte- og avgiftsregime for reindriftsnæringen.

3. Mer aktivt bruk av samisk språk

Aktiv og utvidet bruk av samisk språk er et svært viktig element i utviklingen av samisk kultur og samfunnsliv. For den samiske befolkningen er det avgjørende at grunnleggende informasjon produseres og presenteres på samisk, og at den gjøres allment tilgjengelig. I henhold til sameloven er samisk og norsk likeverdige språk.

Dessuten er samisk og norsk likestilte språk innenfor forvaltningsområde for samisk språk (kommunene Kåfjord, Kautokeino, Karasjok, Nesseby, Porsanger og Tana). Flere undersøkelser viser imidlertid at samelovens språkregler ikke følges opp i tilstrekkelig grad.

Regjeringen ønsker å legge til rette for økt bruk av samisk i det offentlige rom. Offentlig samiskspråklig informasjon er relativt liten i dag, og det er fremdeles vanskeligheter forbundet med å bruke samisk tegnsett i IT-sammenheng. Regjeringen vil prioritere tiltak på dette området. Blant annet vil samarbeidet med Sametinget om Sametingets eSápmi-plan bli fulgt opp. Videre er det regjeringens mål at alle offentlige registre skal kunne bruke samiske tegn, og at datautvekslingen mellom registrene skal fungere. Arbeidet med etableringen av et eget samisk språkvalg på Regjeringens internettside ODIN er igangsatt i 2002 og vil videreføres i 2003. Ved opprettelsen av et eget samisk språkvalg vil det på lik linje med bokmål og nynorsk bli mulig å velge en egen samisk inngang til publikasjoner og offentlig informasjon som ligger tilgjengelig på ODIN.

Se omtale under kap. 541, post 72 Samisk språk og informasjon.

4. Økt samisk forskning og kunnskapsformidling

Se omtalen under kap. 500, post 21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag.

5. Motvirke negative holdninger, diskriminering og rasisme mot samer

I samarbeid med Sametinget vil Kommunal- og regionaldepartementet iverksette en holdnings- og informasjonssatsing om samer og samiske forhold. Kommunal- og regionaldepartementet vil med jevne mellomrom også utgi et informasjonsbrev om samiske forhold.

Regjeringen har høsten 2002 tilrettelagt for etableringen av Kompetansesenteret for urfolks rettigheter i Kautokeino. Se omtale under kap. 542 Kompetansesenter for urfolks rettigheter og kap 541, post 72 Samisk språk og informasjon.

6. Styrke nordisk og internasjonalt arbeid

Det ble i 2000 etablert et fast samarbeid mellom ministre med ansvar for samiske saker og sametingspresidentene i Finland, Sverige og Norge for regelmessig orientering, drøfting og behandling av samiske spørsmål av felles interesse. I 2001 besluttet ministrene og sametingspresidentene å opprette en ekspertgruppe til å utarbeide utkast til en nordisk samekonvensjon. Ekspertgruppen vil starte sitt arbeid i begynnelsen av 2003, og det tas sikte på at gruppen har utarbeidet et utkast til samekonvensjon i løpet av 2004.

Sametingene i Finland, Sverige og Norge har opprettet et felles samarbeidsorgan, Samisk parlamentarisk råd. Rådet er et institusjonalisert samarbeid mellom sametingene i saker som berører samer i flere stater eller samene som et folk. Foruten å være et viktig organ i det nye nordiske samarbeidet, vil rådet også ha betydning i en internasjonal sammenheng.

Regjeringen fremhever i St. meld. nr. 33 (2001-2002) og St. meld. nr. 34 (2001-2002) forskning, språk, næringssamarbeid og IT-løsninger som viktige nordiske og internasjonale samarbeidsområder.

Kap. 500, post 21 Spesielle forsknings- og utredningsprogram/Kap. 500, post 50 Forskningsprogrammet under Norges forskningsråd

Postene omfatter forsknings- og utredningsvirksomhet innenfor alle ansvarsområdene til Kommunal- og regionaldepartementet.

Som en følge av sektorprinsippet har flere departement og underliggende etater FoU-innsats om samiske forhold. Norges forskningsråd vedtok høsten 2000 et eget program for samisk forskning for perioden 2001-2005.

Kommunal- og regionaldepartementet har siden 2001 bevilget midler til Norges forskningsråds program for samisk forskning. Bevilgningen vil bli økt fra 0,9 til 1,5 mill. kr i 2003. Departementet har over flere år gitt midler til Universitetet i Tromsø til den samiske delen av prosjektet knyttet til Makt- og demokratiutredningen 1998-2003.

I 2002 har Universitetet i Tromsø fått midler til gjennomføring av en levekårsstudie i Norge som er en del av en større levekårsundersøkelse blant urfolk i 11 arktiske regioner i Canada, Grønland, Alaska, USA, Norge, Sverige, Finland og Russland. Nordlandsforskning ved Høgskolen i Bodø har også fått midler til å evaluere prosesser tilknyttet tildelingen av to oppdrettskonsesjoner for laks og ørret lokalisert til Musken i Tysfjord, hvor formålet med tildelingen er å styrke det lulesamiske samfunnet.

Kap. 540, post 50 Sametinget

Sametinget forvalter i dag en rekke tilskuddsordninger og oppgaver som er overført fra departementene. Sametinget som samepolitisk organ er ikke underordnet regjeringen.

Regjeringen foreslår at det i 2003 bevilges 129,8 mill. kr over post 50. I forhold til 2002 er dette en økning på 8,1 prosent. I denne økningen ligger det en ytterligere styrking av bevilgningen til kommuner og fylkeskommuner som har særlige utgifter i forbindelse med tospråklighet. Det foreslås at Sametinget får økt sin bevilgning til dette formålet med 5 mill. kr i 2003. Sametingets bevilgning ble fra 2002 styrket med 10,2 mill. kr til tospråklighet, og Sametinget vil fra 2003 forvalte ca. 30 mill. kr til formålet.

Kap. 540, post 54 Avkastning av Samefolkets fond

Stortinget vedtok 16. juni 2000 å bevilge 75 mill. kr til et "Samefolkets fond" i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2000. Om fondets formål uttalte flertallet i finanskomiteen at avkastningen av fondet skal gå til forskjellige tiltak som vil styrke samisk språk og kultur. Stortingets vedtak omtaler fondets opprettelse som en kollektiv erstatning for de skadene og den uretten fornorskningspolitikken har påført det samiske folk. Beløpet som stilles til Sametingets disposisjon over budsjettet for 2003 omfatter renteavkastningen fra 1. januar 2002 til 31. desember 2002, og utgjør 4,65 mill. kr. Avkastningen av fondet er ikke en del av Sametingets rammebevilgning.

Kap. 541, post 70 Tilskudd til samiske formål

Regjeringen foreslår at det bevilges 1,3 mill. kr over denne posten i 2003. Formålet er å støtte aktiviteter som kan bidra til å bevare, utvikle og fremme samisk identitet, kultur og samfunnsliv.

Kap. 541, post 72 Samisk språk og informasjon

Det avsettes 2,5 mill. kr i 2003 til regjeringens satsing på samisk språk og informasjon. Formålet er tredelt - midlene skal benyttes til å legge til rette for økt bruk av samisk i det offentlige rom, øke andelen offentlig informasjon til samer på samisk, og øke andelen informasjon om samiske forhold til allmennheten.

Når det gjelder holdninger til samer og samiske forhold vil regjeringen kartlegge eksisterende kunnskap og forskning om årsaker til negative holdninger til samer og det samiske, og hvordan de kan motvirkes. Departementet har tilsatt en prosjektleder til å arbeide med satsingen, og det samarbeides med Sametinget om disse spørsmålene.

Kap. 542, Kompetansesenter for urfolks rettigheter, post 1 Driftsutgifter

Regjeringen tar sikte på at senteret skal være i full drift fra årsskiftet 2002/2003. Det er ønskelig at senteret skal skape et faglig nettverk til andre institusjoner som arbeider med urfolksspørsmål nasjonalt og internasjonalt. Informasjon, dokumentasjon og nettverksbygging vil være sentrale arbeidsoppgaver for senteret. Senteret vil også kunne påpeke behov for ny forskning, men skal ikke være en forskningsinstitusjon. Kommunal og regionaldepartementet foreslår over sitt budsjett at det avsettes 1,9 mill. kr i 2003, mens Utenriksdepartementet viderefører sin bevilgning på 1,2 mill. kr.

Helsedepartementet

(1000 kr)					
Kap.	Post	Tiltak	Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
701	21	Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning	7 300	10 300	Ikke spesifisert
701	21	Tilskudd til spesialisthelsetjenesten i samiske områder	2 800	*	
732	74	Regionale helseforetak		2 800	Ikke spesifisert

* Bevilgningen gis over kap. 732 fra 2002

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapittel

Kap.	Post	Tiltak
743		Psykisk helsevern

Kap. 701 Oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning

For 2002 disponeres 6,7 mill. kr til forsøks- og utviklingsarbeid, hvorav 5,1 mill. kr ble overført til Sametinget. Dette inkluderer ny fast fagstilling, videreføring av rehabiliteringsstipend og midler til prosjektvirksomhet. Departementet har igangsatt en evaluering av helsemyndighetenes og Sametingets oppfølging av NOU 1995:6. Evalueringsrapporten vil foreligge innen utgangen av 2002.

Sosial- og helsedirektoratet har fått delegert ansvar for oppfølging av Senter for samisk helseforskning og for iverksetting av handlingsplanen »Mangfold og likeverd». I 2002 har senteret fått tildelt 3,5 mill. kr til ordinær drift og til arbeid med helse- og levekårsundersøkelse i samiske områder.

Budsjettforslag for 2003

For 2003 videreføres oppfølgingen av handlingsplanen. Departementet vil i samarbeid med Sametinget og andre berørte organisasjoner vurdere oppfølgingen av evalueringsrapporten. I tillegg vil datainnsamlingen for helse- og levekårsundersøkelsen starte opp.

Kap. 743 Psykisk helsevern

Helsedepartementet vil videreføre planen om opptrapping av BUP Karasjok og Distriktpsikiatrisk senter i Lakselv til nasjonale kompetansebasert tjenester til samisk befolkning. Investeringer til bygging av familieavdeling og akutt plasser for ungdomspsykiatrien er prioriterte tiltak.

Barne- og familiedepartementet

(i 1 000 kr)

Kap.	Post	Tiltak	Regnskap	Saldert	Forslag
			2001	budsjett 2002	2003
856	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	8 110	8 113	8 413

I tillegg ble det bevilget midler til samiske formål over følgende kapitler og poster:

Kap.	Post	Tiltak
854	70	Tiltak i barne- og ungdomsvernet, særskilte tiltak
857	70	Barne- og ungdomstiltak, Barne- og ungdomsorganisasjoner
857	71	Barne- og ungdomstiltak, Forsknings- og utviklingsarbeid
857	75	Frivillig barne- og ungdomsarbeid lokalt (Frifond)
857	79	Barne- og ungdomstiltak, Internasjonalt ungdomsarbeid

Kap 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 63 Særskilte tiltak

Målet om et barnevern til barnets beste innebærer et barnevern til samiske barns beste der også samisk språk og kultur oppleves som viktig og likeverdig. Når det gjelder forsøks- og utviklingsarbeid innen samisk barnevern kanaliserer BFD i hovedsak sine tilskudd til Barnevernets utviklingssenter i Nord-Norge i form av driftstilskudd og prosjektmidler. Senteret har fokus på bl.a. barneverntjenesten i forhold til samiske barn, ungdom og familier.

Kap. 856 Barnehager, post 50 Tilskudd til samiske barnehagetilbud

Barne- og familiedepartementet har fra 01.01.2001 overført tilskudd til samiske barnehager til Sametinget.

Målsetningen med bevilgningen er å tilrettelegge for at samiske barn skal få utvikle sitt språk og sin kulturbakgrunn i barnehagen.

Sametinget har utarbeidet nye retningslinjer for tilskuddet som ble gjort gjeldende fra 01.01.2002. Sametinget har i 2001 fordelt midler til 45 barnehager eller avdelinger. Midlene på posten nyttes også av Sametinget til informasjons- og utviklingsarbeid på barnehageområdet.

Sametinget er en viktig samarbeidspart i departementets treårig satsing på kvalitet i barnehagen. Sametinget og Barne- og familiedepartementet skal som et ledd i dette arrangere en Nordisk konferanse om barnehager og samiske barns oppvekstkår høsten 2002.

Kap 857 Barne- og ungdomstiltak, post 70 Barne- og ungdomsorganisasjoner

Posten omfatter tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner sitt nasjonale arbeid. Formålet er å legge til rette for barn og ungdoms deltakelse i barne- og ungdomsorganisasjonene. Tilskuddene skal stimulere organisasjonene til engasjement og medansvar, og sikre organisasjonene som arena for medbestemmelse og demokrati.

Regelverket for støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner gir rom for tilskudd til små organisasjoner med begrenset rekrutteringsgrunnlag, deriblant de samiske. Barne- og familiedepartementet gjennomfører i 2002 en betydelig forenkling av regelverket for støtte til de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonenes nasjonale arbeid. Formålet med forenklingen er å frigjøre ressurser i organisasjonen fra administrasjon til organisasjonsarbeid. Det nye regelverket vil gjelde for tilskuddene i 2003.

Kap 857 Barne- og ungdomstiltak, post 71 Forskning og utviklingsarbeid

Sametinget og Barne- og familiedepartementet vil i 2003 utgi et hefte som skal stimulere kommunene til bedre tilrettelegging av tilbud til samiske barn og ungdom. Det vil fortsatt bli samarbeidet om utvikling av tilbud i kommunene som styrker samiske barn og ungdoms identitet og tilhørighet til det samiske samfunnet. Departementet vil også samarbeide med Sametinget om innhenting av innspill fra samiske barn og ungdom til en videre utvikling av en samisk barne- og ungdomspolitik.

Samarbeidet med Kautokeino kommune gjennom *Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet* vil bli videreført. Åtte av landets kommuner deltar i programmet (post 72).

Kap 857 Frivillig barne- og ungdomsarbeid lokalt (Frifond) Post 75

Departementet vil videreføre innsatsen med å stimulere frivillig barne- og ungdomsarbeidet lokalt. Tilskudd til lokal aktivitet for og med barn og ungdom gjennom tilskuddsordningen *Frifond* er et særlig viktig virkemiddel. Den økende aktiviteten blant grupper av samiske barn og ungdom i lokalsamfunnene er positiv og departementet ønsker å støtte denne utviklingen. Tilskuddsordningen *Frifond* bør brukes aktivt for å nå samiske barne- og ungdomsgrupper, og informasjon om denne vil bli utgitt på samisk.

Kap 857 Barne- og ungdomstiltak, post 79 Internasjonalt ungdomssamarbeid m.v.

Målet med bevilgningen er å stimulere internasjonalt samarbeid på barne- og ungdomsområdet. Målgruppen omfatter de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene, enkeltpersoner og grupper av barn og ungdom, samt offentlige myndigheter på lokalt, regionalt og nasjonalt plan. De frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene får støtte til sitt internasjonale arbeid fra posten. Hoveddelen av posten benyttes til Norges bidrag til deltakelse i EU programmet *UNG i Europa*, og til kostnader knyttet til deltakelsen i andre EU program som retter seg mot barn og ungdom.

EØS-avtalen gir gode muligheter til å delta i utviklingen av ungdomspolitiske tiltak i EU, og deltakelsen i programmet *UNG i Europa* gir ungdom i Norge anledning til økt deltakelse i internasjonalt samarbeid.

Departementet vil fortsette å prioritere utviklingen av det ungdomspolitiske samarbeidet i Barentsregionen, i tråd med de prioriteringene og forslagene som ligger i handlingsplanen som ble vedtatt på Ungdomsministerkonferansen i Tromsø i 2001. Det vil også i 2003 bli avsatt midler til å støtte multilaterale prosjekt og aktiviteter for barn og ungdom i Barentsregionen. Prosjekter som fremmer samisk språk og kultur og samarbeid mellom urfolksungdom vil bli prioritert. Finland og Norge vil i fellesskap etablere en ungdomskoordinatorfunksjon i Murmansk, som skal gi informasjon, råd og veiledning til ungdomsorganisasjoner og ungdomsgrupper som ønsker å etablere samarbeidstiltak i regionen. Departementet vil, i samarbeid med blant annet Barentssekretariatet, bidra til en ungdomspolitisk markering av 10-års jubileet for Kirkeneserklæringen.

Landbruksdepartementet

		(1000 kr)		
Kap.	Tiltak	Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
1147	Reindrifftsforvaltningen	36 793	33 831	41 834
1151	Til gjennomføring av reindrifftsavtalen	122 500	103 000	100 900

Kapittel 1147 Reindrifftsforvaltningen

		(i 1 000 kr)		
Post	Tiltak	Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
01	Driftsutgifter	31 660	28 036	35 940
45	Store utstyrsjøp og vedlikehald, kan overføres	2 280	3 061	3 113
70	Tilskott til fjellstover	628	625	636
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, kan overføres	2 224	2 109	2 145
Sum kap 1147		36 793	33 831	41 834

Reindrifftsforvaltningen skal legge til rette for at målene i reindrifftspolitikken blir nådd. Reindrifftsforvaltningen forvalter reindrifftsloven og virkemidlene under reindrifftsavtalen. Reindrifftsforvaltningen er også sekretariat og utøvende organ for Reindrifftsstyret og områdestyrene, og har en rådgivende funksjon i forhold til næringen.

Reindrifftspolitikken bygger på to selvstendige verdigrunnlag; en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi. De reindrifftspolitiske målene er sammenfattet i begrepet "En bærekraftig reindrifft". Med dette menes en reindrifft som har økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft.

Rapport 2001

Våren 2001 ble utredningen om høyeste reintall for distriktene i Vest-Finnmark reinbeiteområde sendt på høring. Utredningen sammen med høringen, dannet grunnlaget for behandlingen og fastsettelsen av høyeste reintallet for distriktene i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Med bakgrunn i de store konsekvensene forslaget hadde for distriktene og den enkelte reindrifftsutøver, var saken oppe til behandling og drøfting i Reindrifftsstyret tre ganger. I januar 2002 fastsatte Reindrifftstyret høyeste reintall til 63 700 for sommerbeitedistriktene i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Arbeidet med denne prosessen har vært krevende både ressursmessig og i tid.

For Vest-Finnmark reinbeiteområde er det i løpet av høsten 2001 og tidlig vinter 2002, gjennomført omfattende offentlige reinteillinger. Resultatet av tellingene danner et vesentlig grunnlag for arbeidet videre med gjennomføring av vedtaket om høyeste reintall.

Behandlingen av søknader om rovdyrerstatning har vært svært arbeidskrevende grunnet store rovdyr tap. Tapet er i enkelte distrikt så store at grunnlaget for en bærekraftig reindrifft er i fare. Omfanget av reieneierne sine oppgitte tap av rein til rovdyr har økt vesentlig de siste årene. I driftsåret 2000/01 var de oppgitte tapene 72 350 dyr, hvor 49 600 var kalv mens 22 750 var voksne dyr. Av disse oppgitte tapene ble 28 % erstattet. Arbeidet med de reindrifftsfaglige vurderingene for rovdyrerstatningsordningen er effektivisert gjennom økt bruk av datateknologi, men er fremdeles arbeidskrevende.

Reindriftsforvaltningen har et ansvar for å ivareta reindriftens arealinteresser i den allmenne arealforvaltningen. En vesentlig del av ressursene til forvaltningen går med til denne type saker. Utfordringen er at antallet enkeltsaker er økende.

Reindriftsforvaltningen har nå ferdigstilt arbeidet med digitale arealbrukskart for alle reinbeitedistriktene i Norge. Kartene er oppgradert til SOSI nivå 3.0, slik at de digitale dataene lett kan utveksles med andre etater og institusjoner. Disse kartene er svært viktig for å få synliggjort reindriften sin arealbruk og med det sikre næringen sin plass i kommuneplanene. Reindriftsforvaltningen har arbeidet med å øke reindriften sin innvirkning gjennom de virkemidlene som styrer arealbruken. Ved endring av lover og forskrifter som styrer arealbruken har man gitt innspill og man har tatt del i styrings- og referansegrupper med sikte på å fremme reindriftens interesser. Videre har Reindriftsforvaltningen oppfordret gjennom sin sekretariatfunksjon for RUF å prioritere forskningssøknader som tar sikte på å dokumentere reindriftens arealbruk-interesser.

Fra Reindriftens utviklingsfond er det overført 2 mill kr til Samisk utviklingsfond. Midlene er benyttet til binæringer knyttet til reindrift.

Arbeidet med å styrke kvinne- og familierettede tiltak kom i gang i 1999. Formålet var å fokusere spesielt på kvinners og familiens stilling i reindriftsnæringen og kvinnen sin verdi for samisk kultur. Det ble i 2001 utarbeidet et notat om reindriftskvinnens rettsstilling.

I forhold til næringen er det sendt ut forskrifter både på norsk og samisk. Videre har reindriftsagronomene holdt orienteringsmøter for utøverne om reindriftsavtalen for 2000/2001. De daglige samtale med utøveren, enten på fjellet eller på kontorene, er en viktig arena for kommunisering av gjeldende politikk. Videre er det utarbeidet en egen minifolder som presenterer næringen og forvaltningen på en kort og oversiktlig måte.

Reindriftsforvaltningen har fått utarbeidet en nasjonal strategisk plan for forskning og formidling i reindriften for perioden 2002-2005. Planen skal gi grunnlag for målrettet forskning om rein og reindrift hvor formålet er å skaffe kunnskap som kan medvirke til at målet om en bærekraftig reindrift blir nådd.

Reindriftsforvaltningen har fått lagt ut sin egen Web-side på intranett.

Budsjettforslag 2003

For å tilpasse tallet på rein til beiteressursene og ved det styrke bærekraften i reindriften i Finnmark, skal reindriftsforvaltningen prioritere arbeidet med å få fastsatt høyeste reintall for distriktene i Øst-Finnmark reinbeiteområde, samt følge opp Reindriftsstyrets vedtak om høyeste reintall for sommerbeitedistriktene i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Videre skal forvaltningen arbeide for å fastsette de endelige distriktsinndelingene/siidainndelingene, samt beitetidene for reinbeiteområdene i Finnmark. Prosjektkontoret for gjennomføringen av vedtaket ble etablert høsten 2002. Forvaltningen skal følge opp arbeidet med første generasjons distriktsplaner slik at dette blir fullført.

Reindriftsforvaltningen skal fortsette å etablere nettverk og allianser til andre offentlige organ og gjøre disse kjent med reindriftens behov for sammenhengende areal, samt konsekvensene for reindriften av ulike tiltak innenfor reinbeiteland. Videre skal forvaltningen arbeide for å få dokumentert reindriften sin arealbruk og gjøre denne kjent for kommuner og fylke.

Reindriftsforvaltningen skal være en aktiv pådriver i forhold til endringer av lover og forskrifter som styrer arealbruken. Videre skal forvaltningen satse på økt kompe-

tanse i forhold til gjeldende regelverket både blant egne tilsette og blant reindrifftsutøverne.

Reindrifftsforvaltningen skal arbeide for at de digitale arealbrukskartene skal kunne gjøres tilgjengelig på WEB.

Reindrifftsforvaltningen skal være en bidragsyter for økt verdiskaping i reindriften. I samarbeid med næringens organer og andre aktører skal forvaltningen bidra til at de økonomiske ressursene over reindrifftsavtalen nyttes på en formålstjenlig måte som gir størst effekt og verdiskaping. I sammenheng med dette skal forvaltningen arbeide for at virkemidlene fra Reindrifftsens utviklingsfond og Verdiskapingsprogrammet for reindrift blir satt i en sammenheng, slik at effekten av de to ordningene blir størst mulig. Videre skal forvaltningen arbeide for å legge til rette for en positiv samhandling mellom reindriffts-næringen, SND og egen forvaltning i gjennomføringen av verdiskapingsprogrammet.

Arbeidet for å styrke kvinne- og familierettede tiltak kom i gang i 1999. Reindrifftsforvaltningen skal i løpet av 2003 evaluere dette arbeidet. Ut fra den gjeldende politikken skal forvaltningen fremdeles arbeide aktivt med kvinne- og familieretta tiltak. Arbeidet skal integreres i forvaltningens organisasjon og andre områder som forvaltningen arbeider med.

I 2003 skal Reindrifftsforvaltningen sørge for å videreføre arbeidet med å legge til rette for elektroniske selvbetjeningsløsninger i forvaltning, systemutvikling og gi innspill til forenklinger i de økonomiske virkemidlene over reindrifftsavtalen. Videre skal forvaltningen arbeide for å sikre rask og lik behandling av de enkelte utøverne i de ulike reinbeiteområdene. Som en del av kontrollarbeidet skal forvaltningen fortsette å telle rein i de ulike reinbeiteområdene, og da prioritere reinbeiteområdene i Finnmark. Ved større avvik mellom telling og utøvernes egen rapportering skal det settes inn tiltak. Reindrifftsforvaltningen skal delta aktivt i arbeidet med å utvikle konfliktforebyggende tiltak i forhold til andre næringsinteresser. En må for eksempel sørge for at konfliktene blir reduserte mest mulig gjennom vilkår og rettleidelse i de tilfellene der gjerdebygging og bruk av motoriserte hjelpemidler er nødvendig.

Reindrifftsforvaltningen må drive aktiv informasjonsvirksomhet om sine ansvarsområde overfor et større publikum, og formidle informasjon om utviklingen i reindriften og de sentrale verdiene som reindriften tar vare på.

Dokumentasjon av reindrifftsens arealbruk og sine rettigheter er avgjørende for næringen sin fremtid. Nettverk og allianser til andre offentlige organer skal gjøres kjent og øke aksepten for reindriften sitt nærvær. Videre er det stilt krav om nær kontakt mellom næringens representanter og Reindrifftsforvaltningen for å opparbeide tillit og forståelse. Et slikt samarbeid er avgjørende for å nå målet om en bærekraftig utvikling.

Reindrifftsforvaltningen skal bidra til at resten av reinbeitedistriktene utarbeider egne distriktsplaner.

Det er viktig å sikre gode koplinger mellom forskningsmidlene og midler til utviklingstiltak over reindrifftsavtalen, jf. kap. 1137 post 50 og kap. 1151 post 50.

I samsvar med ”Strategisk plan for forskning og formidling i reindriften for perioden 2002-2005” skal forskningsinnsatsen rettes mot følgende fem områder:

- Arealinngrep og ytre påvirkning
- Beite og produksjon
- Verdiskaping
- Styring og organisering
- Likestilling

Reindriftsforvaltningen skal være en virksomhet som utnytter sine ressurser på en effektiv måte, og som gjennom forvaltning og rådgivning sikrer brukerne effektive tjenester.

I 2001 nedsatte Landbruksdepartementet en arbeidsgruppe med oppgave å vurdere forvaltningen med tanke på en bedre oppnåelse av gitte politiske mål innenfor fastsatte økonomiske rammer. Arbeidsgruppa overleverte sin rapport i juli 2001, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2001-2002) kap. 1147. Reindriftsforvaltningen skal i løpet av 2003 ferdigstille arbeidet med oppfølging av arbeidsgruppen sine anbefalinger og rette innsatsen mot utvikling av personal- og lønnspolitikk, utvikling av kompetanseplan, organisasjonsutvikling, økonomistyring, lederutvikling, ensartet forvaltning, interne driftsoppgaver samt IKT.

For å sikre en mest mulig lik behandling av utøverne, samt bedre tilgangen på opplysninger/saker som er behandlet eller er under behandling skal forvaltningen etablere et ensartet journal/ arkivsystem.

Kapittel 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

		(i 1 000 kr)		
Post	Tiltak	Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
51	Tilskott til Utviklings- og investeringsfondet	41 700	49 700	45 300
72	Tilskott til organisasjonsarbeid	5 050	5 300	5 600
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	50 112	46 200	48 200
79	Velferdsordninger	1 800	1 800	1 800
82	Kostnader vedrørende radioaktivitet i rein	3 550		
Sum kap 1151		122 500	103 000	100 900

Kapittelet omfatter bevilgninger til gjennomføring av reindrifftsavtalen, samt bevilgning for dekning av kostnader i forbindelse med radioaktivitet i reinkjøtt. Reindrifftsavtalen er, ved siden av reindrifftsloven, det viktigste operative redskapet for å følge opp målene og retningslinjene i reindrifftspolitikken. Her fastsettes bruken av de økonomiske virkemidlene, bl.a. ut fra reindrifftslovens intensjoner og bestemmelser. For nærmere omtale av mål og strategier i reindrifftspolitikken vises det til St. prp. nr. 58 (2001-2002) og Innst. S. nr. 233 (2001-2002) *Om reindrifftsavtalen 2002-2003, om dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, og om endringer i statsbudsjettet for 2002.*

Miljøverndepartementet

(i 1 000 kr)

Kap.	Post	Tiltak	Regnskap	Saldert	Forslag
			2001	budsjett 2002	2003
1429	50	Tilskudd til samisk kulturminnevernarbeid	1 000	1 000	2 000

Det foreslås en fordobling av bevilgningen til samiske kulturminner fra 1 mill. kr i 2002 til 2 mill. kr i 2003. Miljøverndepartementet foreslår også at bevilgningen overføres til Sametinget over en ny post 50 Tilskudd til samisk kulturminnevernarbeid. Tilskuddsordningen under kap. 1429, post 72.7 Samisk kulturminnevern foreslås samtidig nedlagt. Tilskuddsordningen over ny post 50 skal ivareta overordnede kulturminnefaglige hensyn i arbeidet med samiske kulturminner og kulturmiljøer. Midlene skal i hovedsak nyttes til vedlikeholds- og restaureringsarbeid.

Miljøverndepartementet delegerte i 2001 myndighet etter kulturminneloven til Sametinget. Sametinget fikk med dette i en midlertidig prøveordning på 3 år forvaltningsansvaret for samiske kulturminneinteresser. Prøveordningen skal evalueres i 2003.

Utenriksdepartementet

(i 1 000 kr)					
Kap.	Post	Tiltak	Regnskap 2001	Saldert budsjett 2002	Forslag 2003
116	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	400	400	400

Kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner.

Regjeringen foreslår under kap. 116, post 70 at det bevilges kr 400 000 i første rekke til tilskudd til samer og russiske urfolks deltakelse i Arktisk Råd og via Indigenous Peoples Secretariat. Bevilgningen ble for første gang tildelt i 2000-budsjettet.

Samarbeidet i Arktisk Råd omfatter alle de 8 arktiske statene; Canada, Danmark, Finland, Island, Norge Sverige, Russland og USA. Ett hovedmål med dette sirkumpolære samarbeidet er å fremme bærekraftig utvikling i de arktiske områder. Det legges fra Norges side stor vekt på betydningen av de arktiske urfolkenes deltakelse i Rådet der Samerådet, som én av fire urfolksorganisasjoner, har status som permanente deltakere. Rådets urfolkssekretariat (Indigenous Peoples Secretariat) er lokalisert i København og yter logistikk og annen støtte til urfolkenes deltakelse i Rådet.

Formålet med bevilgningen er å gi tilskudd til urfolksrepresentantens deltakelse i internasjonalt samarbeid i nordområdene på områder der deres interesser er særlig berørt, samt å styrke deres forutsetninger for å delta i denne typen samarbeid.

Urfolk tilgodeses også innenfor bistandsbudsjettet. I forbindelse med etableringen av Kompetansesenter for urfolks rettigheter viderefører Utenriksdepartementet sin bevilgning på 1,2 mill. kr fra 2002.

Justisdepartementet

Kap	Post	Tiltak
400 Justisdepartementet	01 Driftsutgifter	Forskningsprosjekt om samiske sedvaner og rettsoppfatninger utenfor Finnmark fylke
440 Politidirektoratet - Politi- og lensmannsetaten	01 Driftsutgifter	Midler til politidistrikter med kommuner i forvaltningsområdet for samiske språk
470 Fri rettshjelp	72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak	Tilskudd til Rettshjelpskontoret for Indre Finnmark

Kap. 400 Justisdepartementet, post 01 Driftsutgifter

Justisdepartementet vil i 2003 avsette 1,0 mill. kr på kap. 400, post 01 til forskningsprosjektet samiske sedvaner og rettsoppfatninger. Dette er et tverrfaglig forskningsprosjekt med målsetning om å redegjøre for samiske sedvaner og rettsoppfatninger som har gjort eller gjør seg gjeldende i forhold til retten til og bruken av land og vann i samiske områder. Prosjektet er delt i to faser og er nå inne i fase II, samiske sedvaner og rettsoppfatninger i områdene sør for Finnmark. Fase II av prosjektet ledes av det gjenoppnevnte samerettsutvalget, som har sitt mandat knyttet til de samme områdene. Resultatene fra fase I, samiske sedvaner og rettsoppfatninger i Finnmark fylke, er publisert som NOU 2001: 34. Justisdepartementet har i 2002 bevilget 0,45 mill. kr til prosjektet. Prosjektet antas å kunne ferdigstilles i løpet av 2004.

Kap. 440 Politidirektoratet - Politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter

På kap. 440, post 01 har det i flere år vært stilt midler til disposisjon for politidistrikter med tospråklig befolkning (samisk/norsk). Midlene administreres av politimesteren i Troms i henhold til egen instruks. Målsettingen er å motivere til økt kunnskap om det samiske språk i politidistrikter med samisk befolkning. Politidistrikter som har merarbeid som følge av tospråklighet, kan derfor søke om tilskudd fra de avsatte midlene. Det ble i 2001 avsatt 0,4 mill. kr til samiske formål. Midlene ble ikke benyttet. Søknad om tildeling av midler varierer fra år til år, avhengig av om de ansatte i politidistriktene melder inn behov/ønsker om opplæring. Også i 2002 er det avsatt 0,4 mill. kr. Politidirektoratet vil for 2003 øremerke samme beløp til formålet.

Kap. 470 Fri rettshjelp, post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak

Rettshjelpskontoret for Indre Finnmark ble opprettet i 1997, og det understrekes i prosjektbeskrivelsen at "store deler av befolkningen her er samer som er en minoritetsgruppe med særlige problemer, både språklig og geografisk. Behovet for rettshjelp må i denne gruppen regnes som ekstra stort". Det er dårligere advokatdekning i området enn på landsbasis, og også dette er noe av bakgrunnen for driften av kontoret.

Rettshjelpskontoret for Indre Finnmark er i 2002 innvilget ca. 1 mill. kr. Det tas sikte på å tildele tilsvarende beløp (prisjustert) til Rettshjelpskontoret for Indre Finnmark i 2003. Kontoret hadde 235 saker til behandling i 2001, og det ble gitt muntlig rådgivning ved 220 saker. Kontorets budsjett var i 2001 på ca. 1,4 mill. kr, og regnskapet var i overensstemmelse med dette.

Sametinget har ytret ønske om ta hånd om bevilgningen til Rettshjelpskontoret for Indre Finnmark. Det er dialog mellom regjeringen og Sametinget om denne saken. Dialogen er ikke avsluttet.